แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง การผลิตทุเรียนคุณภาพ	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นางสาวอมรรัตน์ นวนสิริ หมู่ ๑ ตำบลพรุเตียว อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่	
วันที่บันทึกความรู้ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	**ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/ คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้**

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติองค์ความรู้

นางสาวอมรรัตน์ นวนสิริ ประธานแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลพรุเตียว หมู่ที่ ๑ ตำบลพรุเตียว อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ อายุ ๔๑ ปี เป็นผู้นำเกษตรกรที่มีองค์ความรู้ในด้านการทำการเกษตรแบบผสมผสาน และเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมของตนเองเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยก่อนหน้านี้มีการปลูกปาล์มน้ำมันและมะพร้าวอ่อนเป็นหลัก ปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่บางส่วนมาปลูกทุเรียน และได้มีการจัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลพรุเตียวขึ้นมา โดยตัวเกษตรกรเองเป็นผู้ที่หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ และชอบเดินทางเพื่อไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรด้วยกัน เพื่อนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้ในแปลงของตนและแปลงของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งปัจจุบันสมาชิกของกลุ่มได้นำองค์ความรู้ดังกล่าวมาปรับใช้ภายในแปลงและสามารถผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดได้ โดยทุเรียนของสมาชิกกลุ่ม มีจุดเด่นคือรสชาติอร่อย เนื้อดี ปลอดภัย ผ่านการรับรองมาตรฐานGAPและตรงตามความต้องการของตลาด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนมได้ทำการถอดองค์ความรู้เรื่องการจัดการทุเรียนคุณภาพ และสรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดังนี้

การเตรียมแปลง

๑. มีการปรับพื้นที่ก่อนปลูก มีการกำหนดผังปลูก และการติดตั้งระบบให้น้ำในแปลง โดยปรับพื้นที่เป็นโคกยกสูงประมาณ ๕๐-๗๐ เซนติเมตร ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๔-๕ เมตร เพื่อป้องกันน้ำแช่โคนต้น

๒.กำหนดระยะปลูกที่ ๘x๘ ๙x๙ หรือ ๑๐x๑๐ เมตร วางแถวปลูกในแนวทิศทางเหนือ-ใต้

การปลูก

ก่อนปลูกรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือหินฟอสเฟต หลังปลูกเสร็จต้องจัดหาวัสดุมาคลุมโคน จัดทำร่มเงาพรางแสง และมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ

๑. เกษตรกรต้องมีองค์ความรู้ที่หลากหลาย ต้องมีการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม มีการนำภูมิปัญญามาปรับใช้ให้ควบคู่ไปกับหลักวิชาการ โดยมีการนำหลักการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานและนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ปรับใช้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น เน้นการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ มีการผลิต/ขยายสารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาปรับใช้แทนสารเคมี เพื่อรักษาสภาพแวดลอม ก่อเกิดประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภคเอง

๒. หน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/ คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
พันธุ์ที่นิยมปลูก พันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูกในพื้นที่อำเภอเขาพนม มีดังนี้ พันธุ์หมอนทอง ลักษณะประจำพันธุ์ เป็นทุเรียนพุ่มใหญ่ที่ขึ้นง่าย ใบมีลักษณะบางกลางใบปลายใบเรียวแหลม ฐานใบแหลม ดอกปลายดอกแหลม ก้านขั้วใหญ่แข็งแรง รูปร่างหนามแหลมตรง ฐานหนามใหญ่ ผลมีขนาดใหญ่ น้ำหนักประมาณ ๓-๔ กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาวมีบ่าผล ปลายผลแหลม พูมักไม่ค่อยเต็มทุกพู หนามแหลมสูง ฐานหนามเป็นเหลี่ยม ระหว่างหนามใหญ่จะมีหนามเล็กวางแซมอยู่ทั่วไป ซึ่งเรียกหนามชนิดนี้ว่า เขี้ยวงู ก้านผลใหญ่แข็งแรง ช่วงกลางก้านผลจนถึงปากปลิงจะอ้วนใหญ่เป็นทรงกระบอก เนื้อหนาสีเหลืองอ่อนละเอียด เนื้อค่อนข้างแห้งไม่แฉะติดมือ รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่ซอนญ่า พลัส จะมีเนื้อสีแดงสดใส รสชาติหวานชื่นใจ เนื้อกรอบ เนื้อเยอะ สามารถปลูกได้ทุกภาคในประเทศ เป็นที่ต้องการของตลาด ๒.พันธุ์ก้านยาว เป็นทุเรียนเรือนต้นไม่ดี ทิ้งกิ่ง ลำต้นจะสูงชะลูดทิ้งกิ่ง เปลือกสีน้ำตาลและมีสะเก็ดบ้างเล็กน้อย ช่วงกิ่งยาวมากและเกือบตั้งฉากกับลำต้น แผ่นใบเป็นรูปรีจนถึงเรียวยาวมีขนาดกว้างประมาณ ๖-๘ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๑๗-๑๘ เซนติเมตร ฐานใบเป็นรูปเหลี่ยมป้าน ปลายใบแหลมและงอโค้งก้านใบยาวประมาณ ๒ เซนติเมตร ออกเป็นรูปไข่ยาวรี ปลายแหลมและโคนดอกจะเรียวก้านดอกจะยาวมาก จะมี ๖ พูหนามมีขนาดโตเกือบเสมอกัน พันธุ์นี้ก้านยาวกว่าพันธุ์อื่นเปลือกค่อนข้างหนา เนื้อมีลักษณะละเอียด นิ่ม สีเหลือง รสชาติหวานมันกลมกล่อม เมล็ดกลม 	

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/ คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
๓. ทุเรียนพื้นเมือง หรือที่เรียกกันว่าทุเรียนบ้าน ซึ่งจะมีผลขนาดเล็กกว่าทุเรียนพันธุ์ และส่วนใหญ่จะมีเนื้อน้อย เมล็ดโต รสชาติเข้มข้นและกลิ่นแรงกว่าทุเรียนพันธุ์ **การตัดแต่งกิ่ง ควบคุมทรงพุ่ม** หลังจากปลูกประมาณ ๑-๒ ปี ควรตัดแต่งให้มีลำต้นเดี่ยว โดยยึดหลักว่าต้นทุเรียนต้องมีทรงต้นโปร่งโครงสร้างต้นแข็งแรงสวยงามสม่ำเสมอ โดยในระยะ แรกให้กำหนดกิ่งที่จะเป็นกิ่งประธาน ๔-๖ กิ่งแรก พิจารณาจากความสมบูรณ์และตำแหน่งที่เหมาะสม แต่ละกิ่งควรห่างกัน ๑๐-๑๕ เซนติเมตร แต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งมุมแคบหรือกว้างเกินไป หลังจากที่ต้นเจริญเติบโตไปอีกระยะหนึ่ง จึงกำหนดกิ่งประธาน กิ่งที่ ๗-๑๒ และตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เมื่อทุเรียนเริ่มให้ผลผลิตควรมีกิ่งประธาน ๑๒-๑๕ กิ่งเวียนรอบต้น กิ่งประธานกิ่งแรกอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร กิ่งประธานแต่ละกิ่งมีกิ่งรอง ๓-๔ กิ่ง และกิ่งรองแต่ละกิ่งจะมีกิ่งแขนงพอประมาณและไม่บังแสงซึ่งกันและกัน กิ่งและใบทุเรียนที่ตัดแต่งทิ้งอาจใช้เครื่องหั่นย่อยแล้วนำกลับมาเป็นปุ๋ยทุเรียนได้อีก แต่กิ่งและใบที่เป็นโรคควรเผาทำลาย นอกแปลงปลูกเพื่อทำลายแหล่งสะสมของเชื้อโรค 	

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/ คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้

การให้น้ำ

ช่วงเวลาหลังจากปลูกจะตรงกับฤดูฝน ถ้ามีฝนตกหนักควรทำทางระบายน้ำ และ ตรวจดูบริเวณหลุมปลูก ถ้าดินยุบตัวเป็นแอ่งมีน้ำขังต้องพูนดินเพิ่ม ถ้าฝนทิ้งช่วง ควรรดน้ำให้ดินมีความชื้น อยู่เสมอ ในปีต่อ ๆ ไป ควรดูแลรดน้ำให้ต้นทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ และในช่วงฤดูแล้งควรใช้วัสดุคลุมดิน เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง เป็นต้น

การใส่ปุ๋ย

๑. หลังตัดแต่งกิ่งควรมีการใส่ปุ๋ยคอก และตามด้วยปุ๋ยเคมี

๒. ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตรเสมอ ใส่หลังตัดแต่งกิ่ง และหลังให้ผลผลิต

๓. ปุ๋ยเคมีสูตร ๘-๒๔-๒๔ หรือ ๑๒-๒๔-๑๒ ใส่หลังจากฝนทิ้งช่วงเพื่อเร่งการออกดอก

๔. ใส่ปุ๋ยคอกครั้งละประมาณ ๒๐-๕๐ กิโลกรัม/ต้น ช่วงหลังตัดแต่งกิ่งและหลังให้ผลผลิต

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)	ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/ คู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
การเก็บเกี่ยวผลผลิต ๑. ควรตัดทุเรียนที่มีความแก่ประมาณ ๗๕ เปอร์เซ็นต์หรือวัดแป้งได้ ๓๒ เปอร์เซ็นต์ (๑๐-๑๒ สัปดาห์หลังดอกบาน) ๒. ก่อนเก็บเกี่ยวทุเรียน ๓-๔ วัน ต้องตรวจสอบเปอร์เซ็นต์ความแก่ของทุเรียน **การจัดการเรื่องโรค** ๑. มีการใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มาเป็นหลัก ในทุกระยะ ตั้งแต่รองก้นหลุมจนหลังเก็บเกี่ยว และมีการใส่ซ้ำบ่อยๆอย่างน้อยทุกๆ ๒-๓ เดือน เพื่อป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า ๒. หมั่นตรวจดูพวกแมลงและเพลี้ย หากเจอต้องรีบทำลายทันที 	
ผู้บันทึกองค์ความรู้ชื่อ นายอดิศักดิ์ ภูกิตติกุล ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอเขาพนม ๐๗๕-๖๘๙๒๕๑	